

Sent i livet gick hon med i ett politiskt parti utan en tanke på förtroendeuppdrag, men för snart tio år sedan lät hon sig övertalas att stå på Miljöpartiets valsedel till kommunfullmäktige. Ninni Ernstdotter, distriktsläkare och miljöpartistisk kommunpolitiker i Örebro, är sist ut i Läkartidningens serie om läkare som engagerar sig politiskt.

Ninni Ernstdotter är både läkare och miljöpartist. Som distriktsläkare kan det hända att hon rekommenderar sina patienter att ta cykeln till jobbet i stället för bilen eftersom det är bra för hälsan. Som politiker propagerar hon för samma sak, men då också med hänsyn till miljön.

Långsiktigheten och helheten viktigt som allmänläkare och miljöpartist

Det är väldigt lätt att klaga på politiker som sitter och fattar dumma beslut, men vi får inte bättre politiker än vad vi väljer.

Det säger Ninni Ernstdotter, som är distriktsläkare i Örebro. För nio år sedan lät hon sig övertalas att stå bland de översta på Miljöpartiets valsedel för Luleå kommun, där hon bodde då. Namnet på valsedeln gav en plats i kommunfullmäktige och skolstyrelsen.

Ninni Ernstdotter valde aktivt bort möjligheten att engagera sig i landstingspolitiken eftersom hon som politiker inte ville arbeta med samma frågor som i sitt yrke.

– För där har jag en annan roll och där har jag synpunkter som har med min profession och yrkeserfarenhet att göra, och som politiker har man ett parti man ska jobba utifrån. Men jag har ju med mig erfarenheterna som jag samlar på mig i mitt yrke.

Trots att Ninni Ernstdotter kommer från ett politiskt medvetet hem – mamma var aktiv folkpartist – och att hon som medicine studerande deltog i den våg av politiskt engagemang som 68-rörelsen förde med sig, dröjde det ända in på nittioalet innan hon bestämde sig för att gå med i ett politiskt parti.

– Jag hade liksom aldrig hittat något

parti som var riktigt bra tidigare. Miljöpartiet var ju ett rätt så nytt parti även om jag inte engagerade mig precis från början.

Att ta nästa steg och engagera sig i kommunpolitiken, och därmed »komma ut« som partipolitisk, innebar en del farhågor till att börja med.

– Jag funderade på om det skulle kunna störa mina relationer med patienterna. Men hittills har jag inte fått några negativa reaktioner, det finns säkert många som tycker att det är tokigt, men de har aldrig sagt något.

Som läkare tar Ninni Ernstdotter aldrig upp politiska spörsmål med patienterna, och det är ytterst sällan som patienterna kommenterar hennes engagemang. Men precis häromdagen inträffade ett undantag.

– Det var en patient ute på labbet som tog fast mig och frågade hur jag tyckte att hon skulle rösta i EMU-valet. Jag sa att jag tänker rösta nej, men att hon måste göra som hon vill. Sedan var det en annan patient som sa hur hon tänkte rösta.

Ninni Ernstdotter tror att införandet av den gemensamma europeiska valutan är en del av en utveckling av EU mot mer överstatlighet. Något hon är emot.

– För mig handlar EMU mer om po-

litik än om ekonomiska överväganden om vad vi kan tjäna mest på.

Ninni Ernstdotter säger att de viktigaste frågorna för henne inte är de kortsiktigt ekonomiska utan rör samhällsutvecklingen i stort; vart vi är på väg. Hon säger att det var därför hon fastnade för just Miljöpartiet.

– Jag tror inte att vägen till lycka är ständigt mera pengar. Det finns en tanke om att utveckling bygger på oavbruten ökad tillväxt som leder till att vi ska springa fortare för att vi ska producera mera för att få mer pengar. Men vad är det vi ska betala? Vad ska vi använda pengarna till?

Som miljöpartist anser Ninni Ernstdotter i stället att vi måste försöka sätta de behov vi människor har i förhållande till vad som är hållbart med tanke på jordens begränsade resurser.

– De frågorna är inte så lätta att få in i kommunpolitiken, som ju handlar om relativt små frågor.

Trots att livet som kommunpolitiker i Luleå var både givande och lärorikt bestämde Ninni Ernstdotter sig för att inte åta sig några förtroendeuppdrag då hon flyttade till Örebro för tre år sedan. Väl där visade det sig emellertid att det fanns en vakans i kommunalnämnden där hon både bodde och arbetade, och åter-

igen lät hon sig övertalas in i politiken. Efter fjolårets val sitter hon som nu ordinarie ledamot i Örebro kommunfullmäktige.

– Jag tycker det politiska arbetet är viktigt och får väl en känsla av att jag behövs i det, säger hon lite ursäktande.

Ninni Ernstdotter säger att det finns likheter mellan medicinen och politiken.

– Som allmänläkare försöker man anlägga något slags helhetsperspektiv på patienten och även se långsiktigt, det vill jag göra i det politiska arbetet också.

– Jag ser man många gånger faktorer som har med samhället och samhällssystemet att göra som påverkar hur människor mår. Och som politiker har jag en önskan att kunna vara med och påverka sådant, även om det inte är så lätt som man kanske tror när man inte har varit inne i det.

Förutom att själv aktivt delta i den demokratiska processen är möjligheten till erfarenhet av andra delar av verkligheten vad som främst drivit Ninni Ernstdotter i hennes politiska gärning.

– Jag tror att det över huvud taget är nyttigt att få insyn i andra delar av samhället. Framför allt när man jobbat länge inom samma yrke är det bra att göra något helt annorlunda. Det har breddat min förståelse för saker och ting även om den nya kunskapen inte är så enkel att man kan överföra den i direkt patientarbete.

Samma tanke om att få andra perspektiv har Ninni Ernstdotter haft i sina planer på att arbeta som läkare i Afrika. För några år sedan var hon i Kenya via Rotary.

– Det var bara sex veckor och arbetsinsatsen blev ganska kortsiktig, jag tog

det mest som ett studiebesök i en annan verklighet.

Avsikten var att det så småningom skulle bli mer arbete i Afrika, men än så länge har hon inte kommit iväg.

– Jag kom till Vivalla i Örebro i stället.

Ninni Ernstdotter menar att flytten låtit henne möta en ny verklighet. Från en vårdcentral i Luleå med en homogen befolkning till en vårdcentral i ett område med cirka 60 olika nationaliteter i upptagningsområdet. I Luleå hade hon två afrikanska familjer bland sina patienter, nu kan hon inte räkna dem.

– Det är väldigt lärorikt, roligt och spännande.

Men Ninni Ernstdotter konstaterar också att det är mindre roligt när vårdcentralens tidigare fem läkare nu endast är tre.

– För det är också väldigt tidskrävande att arbeta med så många nationaliteter, och på något sätt måste vi ändå hantera lika mycket arbete även om vi är färre.

Den försämrade läkarbemanningen är också en orsak till att Ninni Ernstdotter nu bestämt sig för att dra ner på det politiska engagemanget. Hon blir kvar i kommunfullmäktige men övergår till att var suppleant i Programnämnden för social välfärd, där hon tidigare suttit som ordinarie ledamot.

– Formellt är det inga problem, man har rätt att få ledigt för förtroendeuppdrag. Problemet är när man inte har någon vikarie som gör ens arbete när man är borta.

Och i stället för att göra två uppdrag utan att riktigt hinna med något har Nin-

Ninni Ernstdotter anser att det finns ett behov av mer statliga pengar för både kommuner och landsting. »Det känns ju roligare att jobba med frågan om hur man ska förbättra en verksamhet. Nu handlar många av besluten om vilka av de kommunala verksamheterna man helt kan avstå ifrån.«

ni Ernstdotter dragit slutsatsen att hon gör mest nytta om hon ägnar mer tid åt distriktsläkararbetet.

– Att utträtta mer i det politiska arbetet skulle kräva så väldigt stora insatser, och trots allt har jag mer kunskap om och erfarenhet av läkararbetet.

**Text: Sara Hedbäck
Foto: Petter Koubek**

Fakta/Svenska kommuner

I Sverige finns 290 kommuner. Stockholm som har ca 759 560 invånare är landets största kommun och Bjurholm är den minsta med ca 2 610 invånare. Örebro har ca 125 885 invånare.

Kommunfullmäktige är kommunens högsta beslutande församling. Fullmäktige beslutar om budget, skatt, årsredovisning och frågan om ansvarsfrihet. Fullmäktige utser kommunstyrelse, som är ett verkställande och förvaltande organ. Dessutom beslutar fullmäktige hur många nämnder som ska finnas och hur arbetet mellan dem ska fördelas.

Kommunerna har enligt lag ansvar för:

- socialtjänsten
- vård och omsorg av äldre och funktionshindrade
- barnomsorg och förskoleverksamhet
- det offentliga skolväsendet för barn och ungdom
- plan- och byggfrågor
- hälso- och miljöskydd
- renhållning och avfallshantering

- räddningstjänst
- vatten och avlopp
- ordning och säkerhet

Av de svenska kommunerna styrs 99 av en borgerlig majoritet och 108 socialdemokratisk. Tjugo kommuner har oklar majoritet med Miljöpartiet i vågmästarposition. De övriga 63 har annan oklar majoritet.

Ädelreformen, som genomfördes år 1992, innebar att kommunerna tog över ansvar och arbetsuppgifter inom äldreomsorg och äldreomsorg från landstingen. Inom sjukvården reducerades antalet vårdplatser, vårdtiderna kortades, genomströmningen av patienter och antalet vårdtillfällen ökade. Kommunerna fick därmed ansvar för personer med omfattande medicinska och omvårdnadskrävande behov, både i ordinärt och i särskilt boende. Det är fortfarande endast landstinget som har ansvar för läkarinsatserna också inom kommunens äldreomsorg.

Källor: Svenska kommunförbundet samt Socialdepartementet. •